

Sopa de Cabra ha tornat per a celebrar el seu 25è aniversari amb tres concerts al Palau Sant Jordi de Barcelona, un a Palma i un a Tarragona. Aquesta setmana es torna a acomiadar amb dues actuacions a Girona, el 30 de setembre i l'1 d'octubre. El cantant Gerard Quintana (Girona, 1964) recorda el naixement del grup, explica la seva evolució personal i pronostica un bon futur per a la música catalana.

“Si estem units, es farà realitat el somni de Pau Casals”

Tres palaus Sant Jordi no els omple qualsevol. A més, Palma, Tarragona i Girona. Esperàveu tanta atenció quan vau convocar un concert al Sant Jordi?

—No n'hi havia cap precedent. No havíem fet mai un Sant Jordi sols. N'havíem fet un amb Sau, Sangtraït i Els Pets, el 1991, i algun altre de col·lectiu, com el concert per la sida. Però no teníem cap referent. I no sabíem com respondria la gent. Qui tradueix això, el món del periodisme i els mitjans, no feien aquesta sensació. Podem sonar en alguna emissora que fa *oldies*, però entre els cronistes de la història de la música, n'hi havia que ens havien enterrat absolutament. Jo havia sentit coses com que érem el pitjor que havia passat en aquest país musicalment i que ara els nous corrents reprenien el fil perdut dels 70. Que havíem estat un parèntesi. El mèrit ha estat del públic i de les cançons, que van arrelar a la memòria de la gent.

—**I va funcionar tan bé que heu fet tres palaus Sant Jordi consecutius.**

—Després tot es va precipitar. No teníem dates per a fer-ne més perquè els dos dies següents eren reservats a Maná, i finalment vam aconseguir que ajornessin la seva gira a Barcelona.

—**Alguns crítics especialment crítics amb vosaltres i el rock català**

diuen que vivíeu de subvencions. Déu n'hi do els redits que donen deu anys després, aquests ajuts.

—Sí, sí. Això ha estat una història només entre el públic i nosaltres. No hi ha hagut cap subvenció. Això de les ajudes ve marcat per aquell Sant Jordi del 1991. Era una convocatòria que podíem fer els quatre grups sols, però els *managements* van caure en la temptació de recórrer a Resson, l'oficina acabada de crear en aquell moment i que comandava Ramon Muntaner. A nosaltres no ens ho van dir fins uns dies abans, quan va sortir el cartell i s'hi llegia: “Organitzat per Resson.” Va semblar que això oficialitzava tot aquell moviment, però no era en absolut cert. Subvencionats? Els músics mai no érem interlocutors. La indústria rebia subvencions que a nosaltres ens comptaven com a despeses, de cara a *royalties*, etcètera. Per això sempre demano que un dia es facin públiques les subvencions de Cultura dels últims trenta anys i trencaríem uns mites acollonants. Fins i tot molts d'aquests periodistes que juguen a dividir el panorama català, són periodistes que han rebut més subvencions que nosaltres, perquè han treballat en mitjans públics més de vint anys. Crec, fins i tot, que respon a una estratègia —no sé si inconscient, fruit d'un provincianis-

me o d'una síndrome de colonització de franquícia de les grans propostes anglosaxones...

—**Potser perquè cantàveu en català?**

—Quan cantàvem en català ens deien que això no podia ser, que el català no servia per al rock, que el català és arcaic, que no té argot. S'havia fet tanta feina per a recuperar la llengua des de la música, que tot sonava sempre absolutament culte, ortodox. Nosaltres sorgíem en aquell moment en què havia arribat la democràcia i la moguda musical se n'havia anat a Madrid perquè la indústria havia marxat a Madrid.

—**La movida madrilenya?**

—La *movida* madrilenya sí que va ser realment subvencionada, a través d'una ràdio pública, Ràdio 3, i a través de Tierno Galván, des de l'Ajuntament de Madrid. I va donar fruits. En principi eren grups que tenien escassa qualitat però molta actitud —era l'època del punk amb Kaka de Luxe o Parálisis Permanente—, però es va jugar fort perquè hi hagués una escena pròpia. I això va fer d'aspirador fins i tot de gent de qualitat que sortia d'aquí i veia que el camí era allà. Va passar amb El último de la Fila, Loquillo o els Rebeldes.

—**Tot passava per movida madrilenya fossin d'aquí o d'allà.**

—Sí, i Ilegales eren d'Astúries... Tant feia. Mentrestant, aquí va quedar un buit. No era total perquè encara hi havia grups bons —Grec, N'gai n'gai, Doble Buble—, però tenien un cert posat molt correcte. Molta qualitat musical, però fins i tot quan eren políticament incorrectes —com els Doble Buble quan fan aquells discos amb lletres del Quim Monzó o la Maria Jaén—, eren correctes.

—**No eren destralers.**

—No. Calia fer baixar la llengua a les clavegueres, a la incorrecció, als llocs més pudents, provocar-la perquè

JORDI PLAY

fos viva. I sorgeix a Constantí: Els Pets —el nom ja era una provocació, ara ens hi hem acostumat—, nosaltres, Sopa de Cabra, amb un primer disc amb moltes cançons —“Tenia 18 anys”, “No tinguis pressa”, fins i tot “L’Empordà”—, en què ho dèiem tot pel broc gros. Té aquesta frescor del llenguatge més col·loquial i adaptant frases fetes molt populars però donant-hi aquest punt una mica límit. Igual ho hauria pogut fer l’Springsteen parlant d’un personatge popular d’allà. Aquest punt sense complexos...

—Voleu dir que hi havia hagut el format The Beatles, políticament correcte, però no els Stones?

—Faltaven els Stones i el punk. L’actitud d’un cantautor com l’Albert Pla és definitiva. Va a l’arrel i fot el cop baix. Era el més radical, fins i tot parlant i plantejant situacions: A “La sequia” diu: “Tinc paper de vàter enganxat al cul.” Quina manera de dir que hi havia sequera! Totalment explícit i esfereïdor i provocador i molest. Això havia de passar i va passar. Tot allò va ser com una pèrdua de la innocència i, fins i tot, de guany de normalitat. I forma part de molta gent. Això, malgrat que

a alguns els semblés frívol, eren els començaments d’una gent que naixia a comarques, feia tot el seu recorregut i arribava a Barcelona quan ja tenia molta feina feta.

—Tots sortíeu de comarques. Vosaltres, de Girona; Els Pets, de Constantí; Sau, d’Osona...

—Perquè Barcelona estava descol·locada. No vivia amb normalitat que Madrid li hagués pres la corona de la música. De sobte, ser modern era cantar en castellà i Barcelona volia ser moderna.

—Al carrer dels torrats de Girona teníeu una casa okupada. Era un cau de bohemis allò?

—Girona era una ciutat apartada del mapa. Durant molts anys havia estat una ciutat de càstig per a funcionaris. La típica ciutat on no et podies posar un barret o uns pantalons estripats, perquè al cap de cinc minuts la teva mare ja ho sabia. La carnissera o la senyora Lolita ja li ho havia dit. El barri vell era com un petit poble que s’observava a si mateix. Anaves al teatre i ningú no volia aplaudir més del compte per a no destacar. Els 80 tot canvia. La gent anava

a Perpinyà a veure les pel·lícules porno! Volíem formar part del món. I en aquest procés s’emmarca també l’okupació del carrer dels torrats. Això dels squatters venia d’Alemanya i d’Anglaterra i havia arribat amb els punkies, que eren els que més es movien. Allà en aquell carrer, com que era un carreró on pràcticament només hi havia bars, ningú no et deia com havies d’anar vestit i què podies fer o què no. Hi vam trobar un espai de llibertat. Igual hi havia heavys que punkies...

—Era l’època de les tribus?

—Sí. I els que no eren a cap tribu, també eren allà. Recordo que al Freaks, un dels locals on anàvem a fer cerveses i jugar als dards, hi havia sempre en Javier Cercas amb els seus col·legues, que era una altra bohèmia. Nosaltres sortíem a fora a seure a les escales, a beure i a fumar petes i ells eren de vas llarg i un altre tarannà generacional més antic. Però hi convíem tots. Tot i que eren d’una generació més jove, hi venien la gent de Sui Generis o Umpah-pah, la gent d’unes altres bandes. El germà del Ninyín tenia un bar i hi posava música, i això feia venir tot de gent.

—I d'aquí va sortir Sopa de Cabra?

—Al principi, quan es va formar, tot el nostre equip tècnic era la gent del carrer dels torrats. Durant ben bé quatre anys. No sabien fer de tècnics, però al final en van aprendre, com nosaltres vam aprendre a tocar. Jo tampoc no cantava a cap grup: estudiava periodisme, era aprenent d'actor a l'Institut del Teatre, escrivia en un fanzine que es deia *No hi ha crisi, el que hi ha és molt de morro*, amb l'Isidre Pallàs i el Macias, que era el tècnic de so i havia estat baixista a l'antic grup del Josep. El tècnic de llums era un col·lega que havia fet jo a la mili i que venia del País Basc. Entre tots vam conformar el grup i ens va canviar la vida a molta gent, no només a nosaltres cinc.

—Com va formar el grup?

—Aquests dies m'he adonat que va ser una aposta arriscada. En Josep Thió tenia un grup abans, el Copacabana, amb en Jaume Rufi, que era el lletrista que va escriure "L'Empordà" i el "Mai trobaràs". En Jaume, que havia estat company meu de pupitre a l'institut, anava a Londres cada estiu i li encarregàvem els discos que no trobàvem. Tornava carregat d'LP que devoràvem amb fal·lera. Rufi era una mena de Rimbaud, perquè escrivia de collons, segurament perquè sabia anglès i entenien realment els grups que nosaltres no enteníem. Nosaltres acompanyàvem els Copacabana als concerts, ens en sabíem les lletres, ens enamoràvem i repetíem "L'Empordà" de memòria. Jo coneixia aquestes cançons de cantar-les entre el públic. De sobte s'acaba l'institut, el COU i s'acaba també la casa okupada, perquè ens fan fora: ens tallen l'aigua, la llum, fan una batuda al barri *xino* i tots els ionquis venen cap allà i enraixen l'ambient; les bandes es desfan... Hi ha un gran sotrac. I en Jaume Rufi decideix deixar el Copacabana, que es desfà. Ell va venir-me a dir que havia estat una bogeria de joventut, però s'havia acabat i volia estudiar. I jo recullo la seva bogeria de joventut. En Josep em passa un cinta de casset amb unes cançons i jo faig una lletra, "Fes la maleta", i una altra que es diu "El boig de la ciutat". Al cap de no res ja les cantàvem al local d'assaig. I ara, després de 25 anys, m'adono que haver començat escrivint "El boig de la ciutat" és molt

JORDI PLAY

curiós perquè d'alguna manera, inconscientment, parlava d'en Rufi i de mi. La cançó diu "Jo era el boig de la ciutat./ tu em vas matar./ M'hauràs de substituir/d'ara endavant." En Rufi m'havia dit "passo de ser més el boig en aquesta història", i jo em quedo fent de boig. I encara dura.

—Al primer concert del Sant Jordi ja va dir: "Fa vint anys no ho tenia clar, ara veig que només hi ha un camí." L'independentisme s'estén com una taca d'oli?

—Fa vint o trenta anys érem als 80. Hi havia hagut el cop d'estat del Tejero, que havíem viscut molt directament tot i que érem molt joves, però s'havia superat. "Vinga, va, som un país modern"; sempre amb la promesa de ser un país plurinacional; amb l'esperança de ser un estat federat, com pot ser Alemanya, on puguis ser tu i no et diguin res i es pugui conviure. Però en els últims temps...

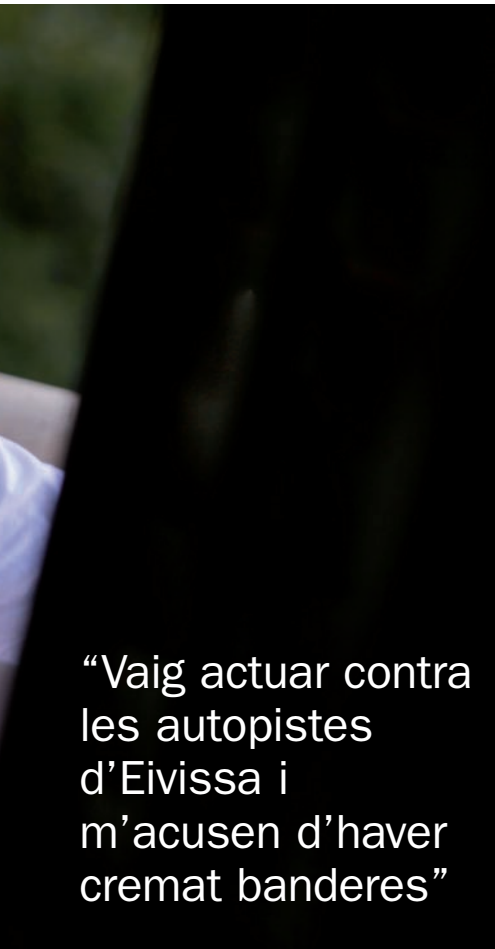
—Quan comenceu a canviar?

—L'època Aznar em va sotragar molt, però l'època Zapatero ha estat de-

cebedora, criminal. Tota l'experiència de l'Estatut! Ja vaig donar suport a la manifestació del 10 de juliol a través del vídeo que va fer Òmnium Cultural i em vaig sentir molt orgullós de participar-hi. La sentència era una traïció: atacar la convivència i la voluntat legítima i democràtica d'un col·lectiu. I després un altra sentència i ara l'ensenyament. Això és brutal.

—Reaccioneu?

—Jo no sóc nacionalista, el meu sentiment és universalista. Però la meua arribada a l'independentisme és absolutament des de la raó i el sentit comú. Penso: a què pertanyo? Què sóc? Per a aquesta gent la normalitat és que jo deixi de ser jo? I he de renunciar a tot el meu llegat —el que m'ha passat i el que he de passar—? No. Aquí falla alguna cosa. Qui vol estar amb una persona que diu que t'estima però et vol canviar del tot? Amb aquest procés arribes a la conclusió que aquesta suposada normalitat és fruit d'una estafa, que és la transició, i d'un dret de conquesta. Vivim una realitat contaminada per una

“Vaig actuar contra les autopistes d'Eivissa i m'acusen d'haver cremat banderes”

transició tramposa. Tot això i el fet de viure a Eivissa i haver-ho patit en la pròpia pell m'ha influït.

—**Heu viscut a la pròpia pell la pressió de l'estat?**

—He viscut un judici per haver pres posició contra les autopistes d'Eivissa, que es van fer de manera urgent i fraudulenta. Per aquesta posició he viscut una colla d'atacs, alguns des de mitjans de comunicació, acusant-me de ser un *borroko* que s'havia fet famós no pel seu treball musical sinó per haver cremat banderes espanyoles als escenaris. I, finalment, m'he trobat que el jutge ha valorat la llibertat d'expressió dels qui m'acusaven.

—**No heu cremat mai cap bandera.**

—No he cremat mai cap bandera però se suposa que jo, com que cantava en català, ho havia fet. Aquest país va enreter i, si no prenem posició, malament. Com vols ser federalista en un país on no hi ha federalistes? En Zapatero també era federalista i ara ja va dient que Espanya és Espanya. Curiosament, al

concert vaig dir que es prepararessin que ara vindria “el de la barba” i tothom va entendre Rajoy, però en Rubalcaba també té barba. No se l'ha afaitada. I parlen i negocien entre ells. Fem servir el cap. En el cas de les autopistes d'Eivissa, qui governava era el PP però qui nava a la delegació del govern que va enviar tots els antiavalots i va cometre atrocitats —perquè eren invasions de propietats privades sense ni una ordre—, era el PSOE.

—**La delegació del govern espanyol depenia del govern Zapatero, és clar.**

—El sergent de la Guàrdia Civil em deia: “Que nos han mandado los vuestros, eh!” El meus, de què? Sembla que només hi hagi dues opcions i totes dues volen el mateix estat: *una, grande y libre*. Els valors queden però el pensament pot evolucionar. Jo tinc dret a evolucionar i ara penso que, si alguna cosa es pot millorar, és des de nosaltres, no des d'un país que es gasta 40 milions en aeroports que estan tancats, només per satisfer un paio que ha de guanyar unes eleccions allà. O un AVE radial mentre estem desconnectats d'Europa. Som a les mans d'un estat que no només té una concepció jacobina, sinó que és irresponsable i perillós.

—**Quina és la vostra recepta?**

—Hem d'estar units. Després es podrà realitzar el somni de Pau Casals. No veig Catalunya independent si la meitat de Catalunya no ho vol. Tampoc no veig Catalunya amb un exèrcit defensant-se d'Espanya o de França. O ho som convencent el món o no ho serem. Però veig que és l'única sortida per a construir alguna cosa millor. Després serem més a prop de la utopia.

—**La diferència del panorama musical actual amb els vostres millors moments és que ara hi ha molt més ventall?**

—La diferència és que, féssim què féssim —encara que no tenia absolutament res a veure allò que feia Sangtraït amb allò que fèiem nosaltres o feia Sau o feia Umpah-pah—, tot era *rock català*. Ara l'escena és tan diversa que no podem dir que això és *rock catalán*. Si no, també ho dirien. També ha passat que grups que havien estat molt ben tractats per la crítica —i defensats contra aquest gust més majoritari—, com tot allò que es deia *indie*, eren grups que venien poquíssim; els que tenien transcendència

a tot l'estat, com els Australian Blonde, venien 4.000 discos.

—**I han acabat...**

—...oblidats. Però molts grups que, per generació, van viure aquella escena i van anar cap allà —com el Refree, que tenia els Corn Flakes, o els Mishima— han acabat cantant en català i integrant amb normalitat la llengua. Vull dir que al final això ha trencat aquest bloc monolític del rock català, que pressuposava una ideologia concreta i una militància i gairebé un partit polític. Ara és molt diferent. Ara no hi ha una marca i hi ha coses genials que passen desapercebudes, però estem en un moment de repte. Per això seria molt bo que els mitjans fossin intel·ligents i còmplices i sabessin creure tant en la música com en els bolets.

—**Veieu el panorama actual menys rocker?**

—No. El veig més plural. Sí que és cert que allò que té incidència en els mitjans majoritaris, i sobretot darrerament, és l'escena pop. Però n'hi ha, de rock, i passen moltes més coses. Hi ha bandes que fan rock amb actitud: una, els Very Pomelo, i precisament per això vam agafar en Xarim per als concerts [Xarim Aresté, compositor i guitarrista de Very Pomelo, és el segon guitarra de Sopa als concerts de reaparició]. Hi ha molta gent que fa rock...

—**Els Obrint Pas han viatjat al Japó amb èxit.**

—Exacte. Perquè aquí, si prens posició, sembla que passes a ser clandestí. Això li ha passat a Obrint Pas. Segurament és un dels grups que més funciona en aquest país i dels que més surten a fora i, en canvi, no se'n parla tant com d'uns altres que potser reuneixen molta menys gent. No vull enfrontar uns grups amb uns altres perquè no és culpa seva. És qui fa d'altaveu que decideix “només passa això, d'aquí a aquí, i la resta no ens interessa”. Els músics també hem d'estar molt units. Si no hi ha sales on guanyar-se el públic a peu d'escenari, és perquè no ens hem organitzat prou. La gent del circ té una llei del circ perquè, segurament, són més pocs i s'han sabut organitzar. Hi ha llei del circ, del cinema i no hi ha llei de la música.

—**És culpa vostra?**

—Sí, però anem pel camí de resoldre-ho, perquè cada vegada hi ha més consciència i menys desunió. I no caurem

“Calia baixar la llengua a les clavegueres, a la incorrecció, provocar-la perquè fos ben viva”

en el parany de la desunió. Quan vam sorgir, semblava que sortíssim com una agressió a la Nova Cançó i ens veien d'una manera gens amigable. Recordo que el dia que em van fer la primera entrevista a Barcelona, mentre ens entrevistaven, la gent de la Nova Cançó eren tancats a la conselleria de Cultura queixant-se que no existien per als mitjans públics. I d'allà va néixer l'ACIC, l'Associació de Cantants i Intèrprets Professionals en Llengua Catalana.

—La coincidència era simptomàtica.

—Va ser com un xoc de trens. Hem de deixar de caure en aquests paranys. I ara es pot fer. Amb els músics d'ara, tant els Manel com els Antònia Font, els Mishima, el Petit de Ca l'EriL, Mazoni o Sanjosex, hi ha respecte. A nosaltres ens agrada el que fan. A Els Pets els agrada el que fan Manel. A mi m'agrada el que fan Els Amics de les Arts o Pau Vallvé o El Petit de Ca l'EriL. I els ho dic i ens escrivim. I diem al Xarim, de Very Pomelo, si vol venir al concert, i no som una cosa tancada. I la gent de la cançó que queda, igual. Ara hi ha un projecte de crear una Acadèmia Catalana de la Música que es va treballant de fa anys. Hi ha molta gent implicada i de tots els estils: l'Amargós, gent de la Dharma, gent d'ara, és molt plural. Ho aconseguirem.

—El model és l'acadèmia de cinema?

—La paraula *acadèmia* imposa una mica, però és clar que la seva feina ha de ser dignificar la nostra feina, crear un espai que aplegui associacions de músics ja existents: un lloc de trobada, intentar crear un marc laboral i ser altaveu del que fem.

—Això com lliga amb la SGAE?

—Això s'acaba. El futur de la gestió dels drets d'autor a Europa depèn d'una legislació europea que ara es fa i el model de la SGAE espanyola no s'hi ajusta. Vivim en un temps en què seria molt fàcil de gestionar els drets d'autor via internet. Es necessiten palaus per a cada seu? A qui serveix la SGAE? A l'autor?

—Ho poseu en dubte?

—En aquest país, els anys 90, hi va haver un canvi importantíssim que va passar desapercebut per a tots perquè no van canviar les sigles. La SGAE va passar de dir-se Sociedad General de Autores de España a dir-se Sociedad General de Autores y Editores. Això passa quan la indústria comença a perdre pistonada i es venen més videojocs que no discos. En aquell moment la indústria comença a fer trampa a l'autor, també. “Si vols que t'editi un disc, m'has de donar un percentatge dels drets d'autor.” A partir d'aquell moment la indústria es queda el 50% dels drets d'autor i, si fas actuacions, també els has de passar diners. Ja no és un tracte de soci, sinó que cada cop és

més un esclavatge. A partir d'aquests anys, la SGAE passa a representar els interessos de les discogràfiques. L'autor té les seves cançons i el 50% dels drets d'autor, però les discogràfiques tenen el 50% de tots els autors. Qui marca el camí, després? Per què comencen a fer campanyes: “Tu, delinqüent, per què fas una còpia?” Per què es neguen a evolucionar amb la tecnologia que la mateixa indústria posa a les mans de la gent? És un gran despropòsit. Per tant, la SGAE no té futur. Ja s'han començat a fer reunions per a estudiar la possibilitat de fer una futura societat de gestió catalana, perquè respon més al model de futur que plantejarà la legislació europea: petites entitats de gestió que poden fer la seva feina en un territori, sense haver de crear una gran infraestructura que provoqui despeses i coordinada amb la resta. La SGAE grinyola. I al final acabarà malament. I l'Associació d'Internautes s'ha fet forta a costa de la SGAE, però els músics també som internautes.

—No us semblen justes les seves reivindicacions?

—Diuen que la cultura és lliure, però qui ha fet més negoci amb la música són les operadores de telefonia que cobren una tarifa plana abusiva. Per què l'Associació d'Internautes no exigeix que l'accés a internet sigui lliure també? Es posen contra l'autor, que només té el 50% dels drets de les seves cançons. És que el músic no té dret a guanyar-se la vida? Per què es posa la diana en l'autor i, en canvi, a les operadores que fan negoci amb això ningú no els diu res?

Alex Milian

Cines Babel Vicente Sancho Tello, 10 · València

Mammuth

d' Benoît Delépine i Gustave Kervern

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS : 4,40 € De dilluns a dijous i 6€ cap de setmana. (Cal acompanyar el justificant de pagament)	Si ets lector d'EL TEMPS: 5,60€ de dilluns a dijous excepte vespra de festiu i festius.
--	---

